

Sygn. akt II AKp 135/20

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: sędzia SA Marcin Ciepela

Protokolant: Karolina Jach

przy udziale Prokuratora Śląskiego Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przeszeczności Zorganizowanej i Korupcji Piotra Żaka

po rozpoznaniu w sprawie przeciwko **E. S.** i **L. A.**

podejrzanych o popełnienie przestępstw z art. 258 § 1 k.k. i inne

wniosków prokuratora Prokuratury Krajowej

z dnia 10 września 2020 r., sygn. akt PK III Dsn 38.2019

w przedmiocie przedłużenia okresu tymczasowego aresztowania w postępowaniu przygotowawczym

na podstawie art. 263 § 4 k.p.k., art. 249 § 1 k.p.k. w zw. z art. 258 § 1 pkt 1 i 2 oraz § 2 k.p.k.

postanawia

- wniosek uwzględnić i przedłużyć stosowanie wobec podejrzanego **E. S.** środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 2 września 2017 r., sygn. akt IX Kp 732/17, na dalszy czas oznaczony, do **dnia 31 stycznia 2021 r. godz. 17:30**;
- wniosek uwzględnić i przedłużyć stosowanie wobec podejrzanego **L. A.**, środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, zastosowanego postanowieniem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 2 września 2017 r., sygn. akt IX Kp 731/17, na dalszy czas oznaczony, do **dnia 31 stycznia 2021 r. godz. 17:35**.

UZASADNIENIE

Wnioskami z dnia 10 września 2020 r. prokurator Prokuratury Krajowej – Zastępca Dyrektora Departamentu do Spraw Przeszeczności Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej w Warszawie wystąpił w trybie art. 263 § 4 k.p.k. o przedłużenie stosowania na dalszy okres oznaczony, przekraczający 12 miesięcy, tj. do dnia 31 stycznia 2020 r. środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania wobec podejrzanych E. S. i L. A..

Zgodnie z postanowieniem Zastępcy Prokuratora Generalnego do Spraw Przeszeczności Zorganizowanej i Korupcji z dnia 10 września 2020 r. śledztwo w sprawie zostało przedłużone do dnia 31 marca 2020 r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wnioski prokuratora zasługiwały na uwzględnienie.

Analiza zgromadzonego dotychczas materiału dowodowego przekonuje, że dalsze stosowanie wobec obu podejrzanych na obecnym etapie śledztwa środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania jest konieczne i celowe dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania przygotowawczego. Spełnione są bowiem przesłanki: ogólna jak i szczególne, stosowania tego środka zapobiegawczego.

Przede wszystkim, w ocenie Sądu Apelacyjnego aktualna pozostaje przesłanka ogólna stosowania środków zapobiegawczych z art. 249 § 1 k.p.k. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jednoznacznie przekonuje bowiem o zaistnieniu dużego prawdopodobieństwa popełnienia przez obu podejrzanych zarzucanych im czynów, a wskazują na to przede wszystkim dowody w postaci zeznań świadków: K. Z., M. K., D. W., M. S., A. K., T. K. i W. T., wyjaśnień podejrzanych E. S. i L. A., protokołów przeszukania samochodu używanego przez podejrzanych oraz pokoju hotelowego, historii rachunków bankowych, a także informacje pozyskane w drodze europejskich nakazów dochodzeniowych, co było już wielokrotnie przedmiotem oceny Sądu Apelacyjnego w Katowicach w toku rozpoznania wcześniejszych wniosków prokuratora o przedłużenie tymczasowego aresztowania. Od tej pory nie ujawniły się okoliczności, które mogłyby te ustalenia skutecznie podważyć, za to materiał dowodowy ulega systematycznemu poszerzeniu. Podkreślić przy tym należy, że w postępowaniu incydentalnym dotyczącym stosowania i przedłużenia środków zapobiegawczych, sąd nie jest zobligowany do dokonywania szczegółowej analizy zgromadzonych w sprawie dowodów, gdyż celem tego postępowania nie jest merytoryczna ich ocena i ustalenie, czy podejrzani dopuścili się zarzucanych im czynów, a jedynie rozważenie, czy dowody te stwarzają stan prawdopodobieństwa, o jakim mowa w art. 249 § 1 k.p.k., co w ocenie Sądu Apelacyjnego w niniejszej sprawie zaistniało.

W odniesieniu do obu podejrzanych spełnione są również przesłanki szczególne uzasadniające stosowanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, określone w art. 258 § 2 k.p.k. oraz art. 258 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k.

Podejrzany zarzucono bowiem przestępstwa m.in. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 299 § 1 i 5 k.k., których popełnienie jest w dużym stopniu uprawdopodobnione, a są one zagrożone karą spełniającą kryteria z art. 258 § 2 k.p.k. Biorąc pod uwagę zarówno ustawowe zagrożenie karą, jak i okoliczności przedmiotowo-podmiotowe, takie jak skala przestępczego procederu, działanie w ramach zorganizowanej grupy przestępczej oraz wysoki stopień społecznej szkodliwości zarzucanych czynów uprawdopodobnionych materiałem dowodowym, w pełni realnym jest wymierzenie wymienionym podejrzany – w przypadku skierowania do sądu aktu oskarżenia i przypisania im sprawstwa i winy – surowej kary pozbawienia wolności, o jakiej mowa w art. 258 § 2 k.p.k. Z kolei grożąca surowa kara pozbawienia wolności implikuje domniemanie, że podejrzani mogą podejmować próby bezprawnych działań destabilizujących prawidłowy tok postępowania w celu umniejszenia swojej odpowiedzialności, czy nawet jej uniknięcia. Powyższe ma charakter domniemania prawnego, wobec czego nie jest konieczne dowodowe wykazywanie, aby podejrzani podejmowali wcześniej konkretne działania zmierzające do zakłócenia przebiegu prowadzonego przeciwko nim postępowania. Dodać należy, że zgodnie z powszechnie akceptowaną linią orzecznictwa, podstawy stosowania tymczasowego aresztowania, określone w art. 258 § 2 k.p.k., przy spełnieniu przesłanek wskazanych w art. 249 § 1 k.p.k. i art. 257 § 1 k.p.k. (a taka sytuacja ma miejsce w odniesieniu do podejrzanych), oraz przy braku przesłanek negatywnych z art. 259 § 1 i 2 k.p.k., stanowią samodzielne przesłanki stosowania tego środka zapobiegawczego (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 19.01.2012 r., I KZP 18/11, OSNKW 2012/1/1).

W odniesieniu do obu podejrzanych spełniona jest także przesłanka szczególna stosowania środków zapobiegawczych, o jakiej mowa w art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. W świetle charakteru czynu z art. 258 § 1 k.k., jakiego podejrzani mieli się dopuścić, za realną należy uznać obawę, że w przypadku odstąpienia od stosowania tymczasowego aresztowania, podjęliby działania zakłócające prawidłowy przebieg śledztwa, a to ze względu na znajomość uczestników zorganizowanej grupy przestępczej o charakterze międzynarodowym, w której mieli uczestniczyć, ich wzajemne powiązania, zhierarchizowaną strukturę, istnienie dróg przepływu informacji, solidarność grupową, bądź inne środki wywierania wpływu na wyjaśnienia lub zeznania osób, nie wyłączając także tych, które zostały już w sprawie przesłuchane. Powyższą obawę wzmacnia to, że w działalność przestępczą będącą przedmiotem śledztwa zaangażowane są, jak uprawdopodobnione zostało zebrany materiał dowodowy, także inne osoby, przebywające poza granicami Polski, w tym takie, których tożsamość nie została jeszcze potwierdzona. Nadto, jak wielokrotnie wskazywał w swoich wyjaśnieniach podejrzany E. S., członkowie tej grupy, mającej na celu popełnianie przestępstw polegających m.in. na wymuszaniu haraczy, udzielaniu lichwiarskich pożyczek, czerpaniem korzyści z prostytucji na terenie Rumunii, oszustwami internetowymi na terenie całej Europy i innych państw, w tym Stanów Zjednoczonych, a na terytorium Polski głównie praniem brudnych pieniędzy, pozostają na terenie Rumunii pod

swego rodzaju „ochroną” tamtejszych organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, która to okoliczność, w przypadku jej potwierdzenia, może mieć istotne znaczenie dla istnienia obawy matactwa w sprawie. W orzecznictwie utrwalił się pogląd, że uczestniczenie w zorganizowanych strukturach przestępczych, z uwagi na wymienione wyżej cechy oraz możliwości organizacyjne pozwalające na bezprawne wpływanie na zeznania świadków czy usuwanie dowodów, uzasadnia obawę matactwa i nie musi ona w tej sytuacji wynikać z konkretnych dowodów. Nie bez znaczenia jest także i to, że czynności procesowe zaplanowane przez prokuratora w dalszym śledztwie, a wymienione w złożonych wnioskach, takie jak uzupełniające przesłuchanie podejrzanych oraz przesłuchanie świadków, wymagają ich przeprowadzenia w sposób uniemożliwiający wywarcie na nie wpływu przez podejrzanych.

Dalsze stosowanie wobec podejrzanych tymczasowego aresztowania uzasadnia także obawa ich ukrycia się lub ucieczki (art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k.). Wynika ona nie tylko z faktu, że obaj podejrzani są obywatelami Rumunii, niemającymi na terenie Polski stałego miejsca zamieszkania, ale także z uprawdopodobnionego udziału w zorganizowanej grupie przestępczej oraz posługiwania się przez nich przy otwieraniu rachunków bankowych, wykorzystanych do popełnienia przestępstw, fałszywymi dokumentami tożsamości, wytwarzanymi według wyjaśnień E. S. przez osoby współpracujące z tą grupą przestępczą.

Uwzględniając zatem wskazane wyżej obawy o znacznym stopniu nasilenia, stanowiące pomimo upływu czasu, istotne zagrożenie dla prawidłowego przebiegu postępowania, choćby z uwagi na charakter zaplanowanych czynności procesowych, Sąd Apelacyjny uznał, że na obecnym etapie w odniesieniu do obu podejrzanych wyłącznie środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania w sposób prawidłowy zabezpieczy przebieg postępowania przygotowawczego. Środki wolnościowe, jako zdecydowanie mniej efektywne, aktualnie nie spełniłyby swojego celu określonego w art. 249 § 1 k.p.k.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, zaistniała także podstawa przedłużenia izolacyjnego środka zapobiegawczego, w trybie ekstraordynaryjnym określonym w art. 263 § 4 k.p.k., na okres powyżej 12 miesięcy. Bez wątplenia przedmiotowa sprawa – z uwagi na zakres przedmiotowo-podmiotowy, rozmiar i międzynarodowy charakter przestępczej działalności, w którą zaangażowanych miało być wiele osób w ramach zorganizowanej grupy przestępczej – wykazuje cechy sprawy szczególnie zawilej, o jakiej mowa w powołanym przepisie i wymaga prowadzenia wielu czynności także poza granicami kraju, w drodze europejskich nakazów dochodzeniowych skierowanych do wielu państw, celem ustalenia roli w przestępczym procederze i zakresu odpowiedzialności każdego z podejrzanych.

Jednocześnie uznać należy, że śledztwo prowadzone jest sprawnie i trudno zgłaszać zastrzeżenia wobec sposobu jego prowadzenia. Organ postępowania przygotowawczego sukcesywnie wykonuje kolejne zaplanowane czynności procesowe stanowiące podstawę kolejnych wniosków o przedłużenie stosowania środków zapobiegawczych składanych dotychczas w sprawie, a poszerzanie materiału dowodowego przekłada się na konieczność uzupełnienia podejrzanych zarzutów (ostatnio postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2020 r.), skutkując także koniecznością wykonania kolejnych czynności zmierzających do ustalenia zakresu odpowiedzialności karnej każdego z podejrzanych. Wobec tego, że nie udało się do chwili obecnej zakończyć śledztwa, czas jego trwania został przedłużony do dnia 31 stycznia 2021 r. Sąd Apelacyjny pragnie jednak zauważyć, że z uwagi na długotrwałość stosowanego wobec podejrzanych najsurowszego środka zapobiegawczego, prokurator powinien dążyć do wszelkich starań, aby w tym czasie, o ile nie zajdą nowe okoliczności, możliwe było merytoryczne zakończenie śledztwa co najmniej w zakresie dotyczącym tymczasowo aresztowanych podejrzanych. Zasadne wydaje się w tym celu rozważenie wyłączenia do odrębnego postępowania materiałów dotyczących czynów zarzucanych podejrzany, na co zresztą prokurator wskazuje we wnioskach o przedłużenie tymczasowego aresztowania z dnia 10 września 2020 r.

Równocześnie Sąd Apelacyjny w Katowicach, mając na uwadze rodzaj zarzucanych podejrzany czynów i wysokość grożącej za nie kary, przy uwzględnieniu sposobu działania i całokształtu okoliczności towarzyszących ich popełnieniu, a także właściwości i warunków osobistych podejrzanych, uznał, że w razie skazania podejrzanych za zarzucane im czyny, realne jest wymierzenie im kary przekraczającej 3 lata pozbawienia wolności, wobec czego nie zaistniała przesłanka negatywna stosowania tymczasowego aresztowania wskazana w art. 263 § 4b k.p.k. Okres, na jaki przedłużono stosowanie wobec podejrzanych tymczasowego aresztowania, uwzględnia zakres i charakter

czynności pozostałych do przeprowadzenia w toku śledztwa, szczegółowo wskazanych we wnioskach prokuratora, a wobec realnie grożącej podejrzanym surowej kary pozbawienia wolności okres stosowanego dotychczas środka zapobiegawczego, choć niewątpliwie długotrwały, nie może być uznany za nadmierny.

Dlatego Sąd Apelacyjny, nie stwierdzając, aby zaistniały okoliczności wskazane w art. 259 k.p.k., wnioski prokuratora uwzględnił, przedłużając stosowanie tymczasowego aresztowania wobec podejrzanych na okres do dnia 31 stycznia 2021 r.

ZARZĄDZENIE

1. odpis postanowienia doręczyć:

- a) podejrzanym z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie jego zaskarżenia do składu równorzędnego,
- b) nieobecnemu obrońcy podejrzanego L. A.
- c) dyrektorom właściwych ze względu na miejsce pobytu podejrzanych, jednostek penitencjarnych,

2. kalendarz 7 dni.

Katowice, dnia 29 września 2020 r.